

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 2

Матеріали

*Міжнародної науково-практичної конференції
“Правова держава та демократичне суспільство:
фактори розвитку та взаємодії”
м. Київ, МАУП, 14 квітня 2016 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2016

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 3 від 30.03.16)*

Редакційна колегія:

М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
М. Л. Головка, д-р іст. наук, проф.;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
В. І. Литвиненко, канд. юрид. наук, доц.;
В. В. Рябцев, канд. техн. наук, доц.

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 2: Матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. “Правова держава
та демократичне суспільство: фактори розвитку та взаємодії”, 14 квітня
2016 р. / редкол.: М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2016. — 448 с. : іл. — Бі-
бліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних
конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модерніза-
ції України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто
цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модер-
нізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Пеньков С. В. Теоретичний генезис проблеми використання службових тварин в оперативно-розшуковій діяльності.....	177
Погорєлова І. С. Політична культура українського суспільства у вимірі європейських цінностей	179
Севрук В. Г. Проблеми дослідження етнічних мотивів вчинення злочинів.....	182
Стасюк С. В. Зміни податкового законодавства 2016 року як запорука демократизації суспільства	184
Трембіцький А. М. Схилення до розголошення комерційної таємниці: проблеми визначення меж відповідальності.....	187
Утвенко В. В. Правове регулювання соціального захисту окремих категорій непрацездатних громадян України.....	191
Kharchenko O. V. Logic bomb as a rhetorical means of humor.....	195
Чмир О. Б. До проблеми становлення правового демократичного суспільства в Україні	197
Чупрій Л. В. Аксіологічні та гуманітарні аспекти формування правової держави в Україні	200
Шклярук С. Г. Трастові послуги як інструмент виведення активів з України.....	203
Шусть В. В. Ціннісні системи українського суспільства – ідеологічний хаос	205
Якубенко Н. В. Українське дисидентство другої половини 1950-х – 1960-х рр. – зародкова форма громадянського суспільства.....	209
Авсієвич А. В. Правовий характер ознак міжнародного арбітражу	212
Берестецька Л. М. Тенденції розвитку електронного бізнесу в Україні.....	215
Бігдаш В. Д. Особливості формування принципів менеджменту страхової діяльності в Україні.....	218
Гавловська А. В. Оптимальні податки як складова частина іміджу держави та як спосіб подолання правового нігілізму громадян	221
Гончаренко Є. Ю. Сучасна “правова лінгвістика” як питання семантико-стилістичних особливостей перекладу юридичних текстів з німецької мови	224
Григор’єва М. І. Міжнародний досвід взаємодії держави і суспільства щодо профорієнтаційної роботи та довузівської підготовки молоді.....	227

ТРАСТОВІ ПОСЛУГИ ЯК МЕХАНІЗМ ВИВЕДЕННЯ АКТИВІВ З УКРАЇНИ

Пройшло два роки з початку Революції гідності. Керівництво старої влади на чолі з В. Януковичем разом із своїми активами опинилися поза сферою юрисдикції України. Нова влада на чолі з Президентом України взяла курс на боротьбу з корупцією у всіх сферах суспільно-економічного життя України. Одним із її напрямів став напрям повернення активів державі і суспільству, які були придбані не законним шляхом і виведені за межі України. На сьогодні, як відомо, суспільство очікує швидких результатів від дій влади в даному напрямку, так як державі поверненні зовсім не значні суми. Виникає питання, чому? Чи можливо прискорити даний процес?

Мета дослідження. Аналіз схем виведення активів з України для визначення можливості їх повернення в Україну.

Задачі дослідження. Розглянути і проаналізувати методи захисту активів від зазіхань взагалі, і зокрема використання для цього трастових послуг трастових відділень банків і трастових компаній. Розглянути законодавче забезпечення захисту активів в Україні, а також протидії незаконного виведення активів з України.

Процес виведення активів з України почався значно раніше, ніж Янукович прийшов до влади. Можна вважати ще до того, як Україна об'явила свою незалежність. Так, за інформациєю англійських банків на період 2007–2008 рр. з України було виведено більше 200 млрд. дол. США. Цей процес продовжився ще в більших масштабах з приходом до влади команди Януковича. Для цього були задіяні юристи міжнародники нерезиденти, які професійно спеціалізуються з надання таких послуг. Ясно, що не безкоштовно.

Механізми виведення активів за кордон і мінімізації оподаткування використовуються різні. Одним з даних механізмів — є передача активів в довірче управління (в траст) нерезиденту України. І для цього в різних країнах і на міжнародному рівні легально діють трастові відділення банків і відповідні фірми. Такі послуги зветься “послугами із захисту активів”. Захист активів (*Assets Protection*) — це комплекс законних заходів, спрямованих на створення умов, за якими вони стають недотягненими для зовнішніх зазіхань — держави, кредиторів, небажаних родичів або інших претендентів [3]. Даний захист будується таким чином, що будь-які судові розгляди закінчувалися зберіганням таких активів під контролем власників, не вступаючи в протиріччя з законами тієї чи іншої держави. Зовнішні умови, які визначають захищеність активів від зазіхань такі: політична ситуація; законодавство, яке регулює статус активів; методи протидії захисту активів; методи пошуку і експропріації активів та ін.

В багатьох країнах світу удосконалюється законодавча база, яка спрямована на боротьбу з податковою мінімізацією. В США, Німеччині та в ін. країнах світу за такі оборудки передбачена тюрма, або як в Китаї — смертна кара. Створені спеціалізовані структури, основною задачею яких є боротьба з ухиленням від податків і пошук активів, в той час, як в Україні 25 років цього не робилося і зараз продовжується блокування новостворених таких структур. Розширюється міжнародне співробітництво в сфері обміну фінансовою і податковою інформацією. Розширено поняття “відми-

вання грошей”. Боротьба з тероризмом руйнує старі уявлення щодо конфіденційності і банківської таємниці. Тому багато традиційних методів захисту активів стає незаконним і так звані методи захисту активів постійно модернізуються відповідно до існуючих умов.

Методи захисту активів, які використовуються, можна поділити на такі групи [5]: а) **методи приховування** (*Security by obscurity*), вони прості, дешеві, зрозумілі, але не надійні (прикладом може слугувати передача активів офшорній компанії з акціями на пред’явника); б) методи легального дистанціювання (*Security by divesting*) — вони складні, дорогі, незрозумілі для широкого кола, але надійні (прикладом може слугувати передача активів трасту або приватній фірмі). Активи, які передані в трастове управління, рятуються власника від розорення, коли його бізнес тоне, активи в країні проживання арештовані, а проти власника відкрита кримінальна справа, т. я. такі трасти можуть вирішувати декілька задач і підпадають під дію юрисдикції країни, де траст зареєстровано або перебуває.

В літературних джерелах **траст** розглядається як особлива форма розпоряджатися власністю, яка визначає права на майно, яке передається в трастове (довірче) управління, на розподіл прибутку, який отриманий в результаті даного управління і уявляє собою відношення між засновником трасту, довірчим власником (розпорядником) і бенефіціаром [9]. *Засновник трасту* — фізична або юридична особа, яка заснувала траст і/або передала до нього визначене майно (нерухомість, грошові кошти, цінні папери, або інші речові права); *розпорядник трасту (трасті)* — є особа, яка призначена засновником для управління даним майном; *бенефіціар* є особа, в користь якої укладений договір щодо заснування трасту. Ним може бути як третя особа, так і сам засновник.

Трасти поділяються на два види [5]: **бенефіціарний траст** — це траст, в якому явним чином вказані бенефіціари, або обмежений клас бенефіціарів; **цільовий траст**, який створюється для досягнення відповідних цілей. Траст виникає з моменту, коли засновник передає активи, які йому належать, іншій особі — довірчому власнику, який зобов’язується управляти даними активами, або в користь третьої особи — бенефіціара, або для досягнення визначеної мети (в цільовому трасті).

Бенефіціарний траст. Для виникнення трастових відношень для бенефіціарного трасту необхідна наявність деяких умов, головними з яких є так звані три визначеності, це — визначеність намірів; визначеність предмету трасту; визначеність бенефіціара. Активи трасту мають досконало особливий статус, завдяки чому стороннім особам отримати до них доступ зовсім непросто, т. я. з моменту створення трасту вони вже не є власністю засновника; вони відокремлені від активів довірчого власника і на них не може бути звернене стягнення, пов’язані з боргами; бенефіціар має право отримувати доходи від активів трасту, але він не може ними розпоряджатися, тобто відібрати їх у бенефіціара дуже складно. І найбільший захист досягається по відношенню до активів, які розташовані за межами юрисдикції, в якій виникла погроза. По відношенню активів, які не можуть бути переміщені, застосовуються додаткові заходи захисту (передача їх в заставу нерезиденту-кредитору та ін.). Високий ступінь захисту активів дають так звані *дискреційні трасти*, в офіційних документах яких бенефіціари визначені не поіменно, а як деякий клас осіб і довірчі власники мають необмежене право призначати з цього класу будь-яких конкретних осіб і розподіляти між ними активи трасту в будь-яких пропорціях. В такому трасті пред’явити претензії до бенефіціарів неможливо, т. я. вони чітко не визначені.

Цільовий траст — може бути благодійний і не благодійний. Цільовий не благодійний траст — це траст, який створюється для конкретних, розумних, цілей, які

можна виконати, і які не суперечать публічному праву. Даний траст — одне із значних винаходів офшорної індустрії і використовуються в основному для володіння корпоративними правами компаній. Прикладами використання можуть бути такі: володіння акціями компанії; організація схем фінансування; захист активів групи компаній; володіння акціями приватної трастової компанії. Приватна трастова компанія, це компанія, яка має повноваження діяти як довірчий власник трасту, але не надає такі послуги широкій публіці. В більшості юрисдикцій такі компанії не ліцензуються. Засновники або члени сім'ї можуть бути власниками такої компанії, а її директори можуть бути номінальними.

Одним з моментів можливості отримання позитивних результатів — визнання незаконним передачу активів в трастове управління є визнання трасту фіктивним. Ознаки, за якими траст може бути визнаний фіктивним такі: високий ступінь контролю з боку засновника; засновник і бенефіціар є одна особа; засновник може звільняти і призначати довірчих власників; засновник призначається протектором трасту (протектор або контролер — це особа, яка має широкі повноваження контролювати дії довірчих власників); мета трасту — обман кредиторів; передача трасту всієї або більшої частини власника засновника; траст є відкличним. Тобто юристи повинні цим користатися для визнання неправомірності виведення активів.

Висновки. Огляд джерел за тематикою дослідження дає можливість зробити висновки щодо того, що активи, які передані в трастове управління нерезиденту України, який зареєстрований в країні, в який активи найбільше захищені від зазіхань повернути в Україну дуже важко, а буває навіть і неможливо. Це може бути пов'язано з тривалим строком процедури розгляду позовів і значними витратами на юристів. Це може бути пов'язано також з конфліктом з доктриною публічного права. Доктрина щодо публічного порядку — це правило, яке діє в ряді країн, відповідно з яким іноземний закон, до якого відсилає колізійна норма, може бути не застосований і засновані на ньому права можуть бути не визнані судом або іншими органами даної країни, якщо таке застосування закону або визнання права суперечило би публічному порядку даної країни. Т. я. поняття публічного права відрізняється в судовій практиці багатьох країн високою невизначеністю. Тому одна з головних вимог на отримання позитивного результату, що справу з повернення активів з українського боку ведуть досвідчені чесні юристи, які спеціалізуються в даній галузі, а також не протидія влади, в який знаходиться траст і допомога міжнародних організацій.

Джерела

1. Кидуэлл Дэвид С. И др. Финансовые институты, рынки и деньги. — СПб.: Издательство “Питер”, 2000, — 752 с.
2. Роуз Питер С. Банковский менеджмент. Пер. с англ. со 2-го изд. — М.: “Дело Лтд”, 1995. — 768 с.
3. The International Trust, Jordan, Es. John Glasson, 2002.
4. Trusts and Related Issues in Offshore Financial Law, Rose-Marie Antoine, Oxford.
5. Confidentiality in Offshore Financial Law, Rose-Marie Antoine, Oxford University Press, 2002.
6. Purpose Trusts, Paul Baxendale-Walker, Butterworths, 1999.
7. Trends in Contemporary Trust Law, A. J. Oakley, Oxford University Press, 1996.
8. Trust & Trustees. World Trust Survey, Gostick Hall Publications, 2005.
9. www.Nexus.f.con./com.ru